

DÉLI HIRLAP

On. Biblioteca Universității din Cluj Sibiu

A timișorontali törvényszék bej. sz. 85. (Bos. No. 934/1938)
Alapította:
Dr. VUCHETICH
ENDRE
és Dr. VÁRNAY
ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Szicília déli részén

A német és olasz csapatok nehéz harcokat vívnak a partraszállt angolszász erőkkel

Leves harcokat vívnak a japánok az Uj Georgia szigetén partraszállt amerikai erőkkel — A bolgár hadügyminiszter szerint „megveti az ujját, aki Bulgáriát megtámadja” — A spanyolországi monarchista mozgalom fejleményei: több politikust kizártak a alangisták nemzeti tanácsából — A cseh emigránsok Szlovákia függetlensége ellen

Német ellentámadás, nagy hevességgel folyó harcok Oreltől keletre és északra

A keleti harctéren folytatódik a Szovjet heves ellenállása, a német ellentámadások kibontakozását, — alapítják meg Berlinben, ahol ismét kiemelik a harcra vetett új fegyverek hasznosságát. Bjelgorod körzetéből szovjet ellentámadás összeomlását jelentik. Orel keleti és északi körzetében a szovjet támadásra a német tartalékok ellentámadással válaszoltak, a felette heves harcok még tartanak.

A Szicíliaiban partraszállt szövetséges erők és a tengelyes csapatok között tovább folynak a nehéz harcok. A német és olasz légierő hevesen támadja az angolszászok utánpótlási flottáját. A legújabb berlini jelentések szerint a harc második szakaszába lépett, amely a támadók számára sokkal veszélyesebb lesz.

Élénk harci tevékenységet jelentenek a csendes-óceáni hadszíntérről is, ahol Mac Arthur amerikai tábornoknak az Uj-Guineától keletre fekvő szigetek visszafoglalásáért indított hadműveleti állanak az előtérben. Tokió kiemeli a japán erők szívós ellenállását. Uj-Georgia tengerrészen heves tengeri ütközetre került sor.

A csendes-óceáni háború

Julius elején a tokiói rádió katonai hírmagyarázója — mint erről a D o m e j jelentése beszámolt — a többi között ezeket mondotta:

— Most már bármely pillanatban kések vagyunk az Ausztrália elleni támadásra. Február óta a japán csapatok a Csendes-óceánon helyreállították hadműveleti támaszpontjaikat, új vállalkozások céljaira. Most már befejeztük az összes szükséges előkészületeket.

Ugyanekkor a Nemzetközi Sajtótudósító, washingtoni értesülős alapján ismertette K n o x északamerikai haditengerészeti miniszternek az újságírók előtt tett nyilatkozatát.

— A Salamon-csoporthoz tartozó Rendova szigetén történt partraszállás új amerikai offenzívát vezet be a Csendes-óceánon, — mondotta K n o x. — Az Egyesült Államok a csendes-óceáni háborút sohasem tekintették másodrangúnak az európai háborúval szemben.

Ausztrália

Ez a két nyilatkozat jellemzi a távolkeleti helyzetet. Mindkét fél hírbiztonsági kiűzőőnálló hadműveleteket jelentenek be s e hadműveletek előkészítő akciói a jelek szerint már folyamatosan is vannak. Japán részről ismeretese az az érdeklődés, melyek a délcsendes-óceáni angol, amerikai és holland támaszpontok elfoglalása révén Ausztrália megrohanására irányulnak. Tokióban — bármily politikai felfogásu vagy pártállásu tényező is intézik a kormány ügyét — ez a legfőbb cél: Ausztrália meghódítása, hogy a nagy japán emberfeleslegnek új

teret nyissanak. Hír szerint a japán nép egyharmadát szeretnék letelepíteni Ausztráliában. E cél megvalósítása érdekében, áldozatokat nem kímélve, a japánok hihetetlen erőfeszítéseket tettek, hogy támaszpontjaikkal minél jobban megközelíthessék az ötödik világrészt. Mindazok a hollandindiai területek és délcsendes-óceáni szigetek, melyeket a japánok elfoglaltak, ugródeszkául szolgálhatnak az Ausztrália ellen indítandó támadásban. Ez a körülmény Ausztráliában érthető idegességet keltezt. Az ausztráliai kormány ismételt segélykérései eredményeképp nagyarányú amerikai csapat és hadianyagszállományok indultak meg Ausztrália és Uj-Zéland felé s az erők összpontosítását hamarosan követte Mac Arthur tábornok offenzívája az Uj-Guineától keletre fekvő szigetek ellen. Ezek a hadműveletek Ausztrália tehermentesítésére irányulnak, a támadások tehát lényegükben védekező jellegűek. Csak ha sikerül Mac Arthur erőinek az Ausztrália körül létesített japán támaszpontokat felszámolni, kerülhet sor más irányú vállalkozásokra.

A harapófogó

Érdekes megjegyzéseket fűz a Deutsche Allgemeine Zeitung a távolkeleti hadihelyzethez. A német lap úgy véli, hogy az angolszászok hosszadalmasnak és időrablónak tartják az eddigi módszert, hogy szigetről-szigetre törekedjenek az elvesztett támaszpontok visszacszerzésére. Most arra irányulnak farszázásaik, hogy harapófogó-szerű mozdulattal a Csendes-óceán északi és déli részében egyidejűleg előtérjenek. E s z a k o n a minap foglalták el Attu szigetét. Az északi angolszász támadó szármagynak Alaszkatól az Aleutákon keresztül Kamcsatkáig kellene nyulnia: Kamcsatkáig, melynek támaszpontjait eddig még nem voltak hajlandók az oroszok átadni a szövetségeseknek. Délen a hollandindiai szigetek, majd a Fülöp-szigetek visszafoglalása jelentené az érintkezésbe-lépést Osungking-Kínával, ahol az amerikai légierő előnyös támaszpontokhoz juthatna a további hadműveletek támogatására. Mind az amerikaiak, mind az angolok ma a Csendes-óceánon arra törekednek, hogy memél több támaszpont birtokába jussanak.

A Salamon-szigetek környékén folyó légi és tengeri harcok tovább tartanak. A legújabb jelentések szerint Uj-Georgia közelében heves tengeri esata dul. A szembeálló flották helyzetéről és erőviszonyairól nem adtak ki jelentést, az ujjgeorgiai amerikai partraszállási hadműveletekről szóva azonban Tokióban megállapították, hogy itt körülbelül az arány a támadók és a sziget védői között mint Attu szigetén volt: tíz az egyhez. (—)

(Folytatás az 5-ik oldalon).

A MI GYÁSZUNK

A mélységes gyászból, amely Martzy Mihály halálával az egész magyar közösségi életet érte, a Déli Hírlap külön részt ker a maga számára. Rövid volt az az idő, amelyet az elhunyt a lap és a vállalat élén töltött, de ez a rövid időszak egybeesett a lap átvételének és újjászervezésének döntő mozzanataival, az újjászületésnek és életbeindításnak ideje volt és Martzy Mihály neve szorosán és elválaszthatatlanul összefonódott életünk e felemelő tanúságtételével.

Emlékeztünk filmjein még vadonatfrissen vonulnak és sorakoznak fel a képek, amelyek sokoldalú és nyugalmat nem ismerő tevékenységét élénk vetítették. Azok közé a férfiak közé tartozott, akik fokozatosan lelik kedvüket a reakció váró minél nehezebb feladatokban, de azért a megoldás és alkotás boldog lázának mindig elébe helyezik a problémák legnehezebb részének is a súlyát és a kérdéseket a maguk tiszta jelentőségében szemlélik. Itéleteit és döntéseit a szellem átvilágító ereje fogalmazta, de sohasem mulasztotta el azokat szívének az érzelmein átszűrni. A vállalt kötelességet egészen átértézte és azért becsülettel helytállt, tudott érte áldozatot hozni, ha nem is elveinek, de személynének az érzelmein átszűrni. A vállalt kötelességet egészen átértézte és azért becsülettel helytállt, tudott érte áldozatot hozni, ha nem is elveinek, de személynének az érzelmein átszűrni. A vállalt kötelességet egészen átértézte és azért becsülettel helytállt, tudott érte áldozatot hozni, ha nem is elveinek, de személynének az érzelmein átszűrni.

A benne élő és ható lelki erőket semminő lélektani kísérlet sem érzékelte volna meggyőzőbben és lenyugzózóbben, mint súlyos betegsége. Aki az utolsó hónapok alatt ült vele szemben és láthatta a halálos kórtól megviselt testet a távoli és titkos utra indulás összes reáir jegyeivel, de ugyanakkor megfigyelte töretlen lelki erejét, a legkisebb részletre is kiterjedő bámulatos figyelmet, szélességű és friss emlékezőtehetséget, minden irányú érdeklődését, mely nyugalmát és szelid derűjét, az tanúságot tehet róla, hogy a kór csak teste felett győzedelmeskedett, de a lelke szaverén maradt és úgy vitte magával a romló porhüvelyt, mint az uszni nem tudót egy fellőlő ható erő a mély vízben, amelynek fenekét lábaival többé el nem érheti.

A csapás, amely Martzy Mihály halálával minket, a Déli Hírlap körül tömörülő szellemi családot ért, fájdalom és réhezen hegedő sebet éltet rajtunk és mindannyian vértünk egy részét és sejtjeink legjavát kell felajánljuk, hogy az eltűnése nyomán keletkező űrt az élő szervezet ereje bekösse és meggyógyítsa. Tartozunk az ő szellemének és emlékének azzal, hogy erre minden erőnkkel törekedjünk. Ez a szellem körülöng minket és meg nem szakadt mély baráti kapcsolatot érezünk iránta, de ugyanakkor a lélek halhatatlan és győzhetetlen erőt sugározza ki és mi ezeket az erőket, amelyeket örökségül hagyott reánk, vállainkra öltjük és végezzük tovább azt a munkát, amelyet ő utolsó lehelletéig folytatott és halála pillanatáig szentnek érzett.

OLOSZ LAJOS

Marty Mihály ravatalánál

Ezrekre menő lömeg velt részt a timișoarai-temesvári gyászszertartáson

A timișoarai-temesvári Magyar Ház díszteremben áll a ravatal.

Fekete baldachin alatt, hatalmas katalfalakon nyugszik Martzy Mihály.

Kedden délutáni a tegnap délutani gyászszertartásig állt ez a ravatal a Magyar Ház díszteremben s a huszonegy óra alatt valóságos zarándoklat színhelyévé lett a fekete drapériákkal bevont terem. Jöttek nagyok-kicsinyek elbuesz ni a Magyar Népkegyesség tuikorán elhunyt bántási elnökétől, a sokoldalú embertől, aki annyit dolgozott népéért s mindig és mindenkiel csak jót tett.

Nehéz fekete drapéria hirdeti a gyászt a Magyar Ház kapuján. A bejáratot jobbról és balról délszaki növények sorsala szegélyezi. Fekete szőnyeg fut fel az emeletre, a díszteremig. Megilletődve lép az ember a terembe, a ravatalhoz, amely előtt egyre többen állnak meg, hogy megadják a végső tisztelgést az elhunyt elnöknek.

Hovatöbb egyre több virág kerül a ravatalra és egyre gyűlnek a koszorúk is. A családtagok koszorúi mellett a követező koszorúfeliratokat jegyeztük fel:

Gyászünnepe a Magyar Házban

A fájdalom, a gyász és a bucsuzás megkapó megnyilatkozása volt a gyászünnepe, amely szerdán délután Martzy Mihály koporsójánál végbement. Már kora délután megkezdődött a gyászoló közönségnek a Magyar Házba való felvonulása. A magyarság színe-java ott volt. Egyesületi és testületi képviselők

„Marty Mihálynak, a bántási tagozat ügybuzgó elnökének — A Magyar Népkegyesség Országos Elnöksége.”

„Szeretett munkatársamnak — Jakabffy Elemér.”

„Tejéjétehetően Elnökünknek — A Magyar Népkegyesség bántási szervezete.”

„Felelős szerkesztőjének és elnökgazdátjának könnyes bucsuzóul — a Déli Hírlap.”

„Isten Veled — Dr. Risztics-család.”

„Atyai jó barátomnak — Dr. Fodor József.”

„Szeretett elnökünknek — Katolikus Népszövetség egyházmegyei központja.”

„Hátával, tisztelettel — Szociális testvérek.”

„Timișoara-Temesvár szegényei.”

„Egyházunk hű fiának — Belvárosi Egyházközség.”

„Jötevéjének — A római katolikus fiagimnázium.”

„Igaz tisztelettel — Hangya-szövetség.”

„Szeretett elnökünknek — A Katolikus Népszövetség detai tagozata.”

Koszorút küldtek még az elhunyt jó barátai és tisztelői igen számanan.

érkeztek, sokan vidékről is. A kettős érkoporsót délután négy óra után leföldték és a Magyar Ház tágas, parisszerű udvarára vitték le, ahol katalfalakra helyezték. A koporsó körül helyezkedtek el a magyarság vezetői, a testületi és egyesületi küldöttek s ezek mögött foglalt helyet a gyászoló közönség

A koporsóig a gyárvarosi zárda magyar leányinmáziumának és elemei iskolájának növendékei állnak sorfalat a két iskola igazgatójának vezetésével. A koporsó mögött a gyászoló család, majd a bánsági magyar daoskerület dalárdái, Takács Kálmán kerületi elnök vezetésével.

A koporsó közvetlen közelében a Magyar Népközösség bánsági tagozati központjának tisztikara Szapponos Gyula alelnök vezetésével, majd a „Corvin” lapkiadó részvénytársaság küldöttsége Risztics György dr. vezetésével. A Déli Hírlap szerkesztősége testületileg jelent meg a gyászszertartáson.

Megjelentek az egyházak képviselői: a katolikus papság számos tagja Kayser Lajos pápai protonotárius székeskapitányi nagyrépostal az élen. Megjelent Nemes Elemér református püspök helyettes Lugoj-Lugosról. A piaristák kiállították P. Tóth Lajos rendfőnököt, a szalvatoriánusokét P. Christ István rendfőnököt, az Irgalmasokat Bokor Kázmér rendfőnököt vezette. A Katolikus Népszövetség timisoarai-temesvári egyházmegyei központját Risztics György dr. elnökhelyettes képviselte számos vezetőségi taggal. A timisoarai-temesvári református egyházat Pentez Árpád lel-

kész Tóth Benjámín gondnok, Olchváry Bertalan dr. presbiter és Nits István fratelai-ujkissodai lelkész képviselték, az evangélikus egyházat Schemmel Viktor lelkész és Takács Andor dr. főgondnok. Megjelentek testületileg a timisoarai-temesvári katolikus egyházközségek, a szociális testvérek, a Magyar Nőegylet, a Katolikus Női Misszió helyi szervezetei, a Református Nőegylet és különböző más testületek és intézmények.

A gyászszertartás Timisoara Temesvárra érkezett résztvevői

Megjelent Aradról Nemesóthy Dénes m. kir. h. konzul.

A gyászünnepeken résztvettek Parecz György dr., a Romániai Magyar Népközösség országos főtitkára, Nagy József református teológiai tanár Ajud-Nagyenyedről, a severini-szőrenyegyei népközösségi szervezet képviselőiben Arató Andor elnök, Willer József dr. volt országgügyi képviselő és Litsék Zoltán dr. A Népközösség Aradvárosi szervezete képviselőiben Palágyi Jenő dr. elnök és Dömötör László dr. alelnök jelent meg, a bánsági népközösségi tagozatok részéről Farkas László dr. de-

lai-dettai tagozati vezető, a sannicolaulnarei-nagyszentmiklósi járási tagozat képviselőiben Kádár István dr., a vicinai járási tagozata részéről Follért Gyula dr. A Caras-krassómegeyi Népszövetségi szervezet képviselőiben Miké Károly. A vidékről még a magyar társadalom vezető női tagjai közül is számosan jelentek meg.

A Német Népcsoport részvétele

Közvetlenül a gyászszertartás megkezdése előtt megjelent a Romániai Német Népcsoport képviselői is, Valentin Anton tanár, német kulturhivatali vezető és Biangardi Sebastian timisoarai-temesvári diákvezető személyében. Valentin tanár Jakabffy Elemér dr. országos népközösségi alelnöknek fejezte ki a német népcsoport részvétét. A német sajtót Gassner József, a Süddeutsche Tageszeitung főszerkesztője képviselte. Német részről jelen volt még Kräuter Ferenc dr. volt képviselő és Gabriel dr.

A gyászszertartás

Délután félöt órakor kezdődött a gyászszertartás, amelyet Pacha Agoston dr. timisoarai-temesvári római katolikus megyéspüspök végzett nagy papi segédlettel.

rumon, ugyanazzal a becsülettel vallja az ő szent hitét és követi annak parancsait.

— A püspök és a hívő nép így tiszteli és megbecsüli Martzy Mihály emlékét s ugyaníly hűséggel akarja az ő példáját követni.

— Martzy Mihály! Indulj meg hát azon az uton, amelyen az első lépéseket még édes jó szüleid oldalán megtetted, amelynek útját feleséged oldalán harmadhat éven át és azután gyermekeiddel együtt rőttd, indulj meg az örökkévalóság felé! Igazságos és igazalmas Birád lesz a jó Isten. Indulj Radna felé, ahová mindig annyi szeretettel igarkodtál s ahová haló parodban is kívánczoltál. Indulj hát a radnai Szűz Mária, az Úr Jézus Krisztus édesanyja kebelére, ki szent Fia előtt pártfogó, védelmező, édesanyját legyen.

— Adjon a jó Isten Martzy Mihály-nak csendes pihenőt, nekünk pedig: hitvesnek, gyermeknek, piáknak és a hívő népeknek az ő szent akaratán való békés megnyugvást.

— Am az, aki egy egész népkisebbségben a szeretet princípiumát érvényre juttatni igyekezett, aki életében mindig Krisztust követni törekedett, annak porhüvelyéből kislázzt lelke bizonyára megbocsátja a mi emberi gyarlóságainkat és így veszi azokat a bucsuszavakat, amelyeket könnyes szemekkel elesukló hangon intézünk Hozzá!

— Martzy Mihály! Kedves Barátunk és munkatársunk, Isten Veled!

Fodor József dr. bucsuszavai

ideje jelentékeny részét a Katolikus Népszövetség vezetése köti le.

— Népkisebbségünk közönsége pedig önvádat érezhet azért, mert nem volt kellő megértéssel a megnehezült időkben, azért, hogy nemcsak az elismerésben volt szükimarku, hanem sokszor kiméletlen volt az iránt, aki minden gondolatával, gyenge egészségének minden erejével az ő, és csak az ő érdekeit szolgálta. Ezt a kiméletlenséget haldoklásáig érezhette.

Ezután a Katolikus Népszövetség, nemkülönb az összes katolikus egyházközségek nevében Fodor József dr. a következő bucsuztatót mondotta:

— **Ó ti általmenők,** — kezdte beszédét — nézzetek van-e a földön olyan fájdalom, oly nagy mint az enyém. (Jer. siralmi 1-12.) Ezekben a szavakban tört fel a mélységes és egész bensejét átjáró fájdalom Jeremiás próféta lelkéből, amikor Jeruzsálem pusztulását szemlélte és romjai fölött kesergett.

— Most amikor itt állunk Martzy Mihály koporsója előtt, hogy töle bucsut vegyünk, a mi lelkünkben is a próféta szavain keresztül bugyan fel a fájdalom: **Ó ti általmenők,** nézzetek van-e a földön olyan fájdalom, oly nagy, mint az enyém, — legelsősorban szeretett hitves és élettársa lelkéből, akivel egy életen keresztül mintaszerű és az igaz szeretet bélyegét magán-hordozó házasság-életet élt. Gyermekei szívéből, akikért fáradhatatlanul dolgozott és akiknek szeretet apjuk volt a szónak legigazibb értelmében és akire ők mint példaképre utmutatásért és irányításért mindig bizton tekinthettek fel.

ság kifejező sajátos természetének megfelfedése széleskörű tevékenységben forragának utat. Martzy Mihálynak Isten, fele tőrekvő és önmaga főkövetességéért dolgozó énye, a saját hivatásbeli feladatainak lelkiismeretes elvégzése mellett, időt és alkalmat talált arra, hogy a közélet terén is fáradhatatlanul dolgozzon. Minél igazi apostoli lélek, az Isten országának építését tekintette első feladatának, mindenütt ahol tevékenykedett. Az egyházközségek — különösen a belvárosi egyházközség — amelynek ő éveken keresztül elnöke volt, a Katolikus Népszövetség, amelyet szintén irányított és vezetett, az Urak Mária Kongregációja és sok más keret beszélhetnek arról, milyen öntudatosan törekedett arra, hogy minél több emberi életbe patakanak bele formálódjon és alakítódjon a krisztusi igazságok és legegymli források.

— Ha szent Agoston szavaira gondolunk, hogy a halál csak azok számára pusztulás, akik üres életet éltek és talm értékek szolgálatában állottak, de kiteljesülés azoknak, akik igazi értékek megvalósítására törekedtek, akkor Martzy Mihály koporsója előtt, az építő emberi koporsója előtt vizsgálaton és felemelő hangzik fel Krisztus szava: én vagyok a feltámadás és az élet, aki bennem hisz, az akkor is él, ha meghalt. Martzy Mihály halála az amit Gárdonyi Géza az „Utrakészüllődés” című versében mond:

Egy ajtó bezárul itt lenn a földön, s egy ajtó kinyílik ott fenn az égben: ez a halál.

— Martzy Mihály tehát él nemcsak alkotásaiban és abban a munkában, amelyet itt folytatott, de él egy igazán gazdag és halhatatlan életet az Isten községében, ahonát imádkozó szava továbbra is szerető segítségként nyúl családja és népe felé.

— Nagy fájdalomunkban ez a vigasztalásunk, ezzel a reménységünkkel lelkünkben bucsuzunk drága halottunktól: Isten Veled!

A magyar dalosok bucsuja

A beszédek után a bánsági magyar daloskerület megjelent dalárdáinak összkara énekel gyászalt Leviczky György karnagy vezetésével.

Ezzel a mélyen megható gyászünnepeket végetért. A koporsót leemelték a katalakról, hogy az épület előtt várakozó szállítógépkocsira vigyék. Martzy Mihály koporsóját Takács Lajos dr., a bánsági Népközösség főtitkára, Szilly Miklós, Olchváry Bertalan dr., Eilhardt Károly tanár, Hrivnyák Zoltán dr. és Oberst Zoltán dr. vitték.

S a gépkocsi elindult Radna-Máriaradnára, ahol ma megy végbe a temetés.

Iskolai évzáró ünnepély

Tur-Tür község római katolikus elemiskolájában a tanév kezdetén 90 volt a beiratkozott tanuló száma, akik közül 88 ment vizsgára. Az évzáró ünnepélyen a tantestület részéről ott voltak Stark Julia igazgatónő, Z. Szabó Anna tanító-nő és Lokody Gáspár plébános-hitoktató. Azonkívül megjelent Áiudról-Nagyenyedről Fekete György, a „Szövetkezés” főszerkesztője is. A püspökség megbízásából ott volt Scherer József blaji-balázsfalvai főgondnok és Pandur György nyugalmazott kántortanító.

Az évzáró ünnepély hittanvizsga-versennyel kezdődött. Közben szavazatok és megható énekek követték egymást. A hittanvizsga-verseny győztesei Dénes István VI. osztályos és Bojtár Teréz Jolán V. osztályos tanulók, akik imakönyvet és rózsafüzért kaptak. Kisebbségi ajándékban részesültek a verseny többi résztvevői is.

Következett az iskola „Majláth” ifjúsági szövetkezetének közgyűlése. Az évi számadásból kiderült, hogy a forgalom 27.450 lej volt, az árukészlet értéke 15.272 lej, a készpénz pedig 2700 lej volt. A növekedés után szövetkezetet vereseket, párbeszédet és szavalkórúst adtak elő, majd Fekete György szerkesztő, mint ellenőr szolt a szövetkezés előnyeiről és nagy jelentőségéről.

Pacha Agoston dr. püspök bucsuztatója

A szertrartás végeztével Pacha Agoston dr. megyéspüspök a következő bucsuzszókat mondotta:

— Hosszu betegségnék halál a vége — tartja a régi példaköz. Martzy Mihály hosszú és kemény viaskodás után mint minden földi halandó legyőzötten maradt a küzdötteren.

— Lábai, amelyek annyit fáradtak a családja érdekében, amelyek annyit jártak-keletek a mások ügyes-bajos dolgaiban s amelyek évtizedeken át fáradhatatlanul szolgálták a közjót, most kifáradtak, ellankadtak és végkép halálra váltak. Beszédés ajkai, melyek annyi jószággal és türelemmel szolgálták mindig a megértést, melyek a megegyezést prédikálták, elhallgattak és végkép lecsukódtak.

— Martzy Mihályt, az igazhívő férfint ne sajnálja senki. „Jó harcot harcoltam” így szólhat az apostollal. „a futást elvégeztem, a hitet megtartottam; végeztet elíteltet nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr, az igaz bírő”.

Jakabffy Elemér dr. országos alelnök gyászbeszéde

A püspök beszéde után Jakabffy Elemér dr., a Magyar Népközösség országos alelnöke, az ezidőszertint külföldön tartózkodó Gyárfás Elemér dr. országos elnök megbízásából bucsuztatta Martzy Mihályt, a Népközösség és a vele kapcsolatos intézmények nevében.

Másodszor állok itt a falak között — mondotta — azzal a megbizással, hogy Románia magyar népkisebbsége nevében bucsut vegyek attól, aki ennek a népkisebbségnek bánsági részét vezette.

— Egy évtized előtt annak ravatala előtt állottam, akinek odaadó fáradozása a Bánságban népi szervezkedésünket beindította és ennek, a falak között, nagyszerű öthont teremtett. Most azé előtt állok, aki ebbe a népi életbe a szociális megsegítést, a kulturális igények lehető kielégítését biztosítani és benne a szeretet princípiumát érvényesíteni igyekezett.

— Nem ez a hely és alkalom az, ahol és amikor felsorolhatnám mindazt, amit Martzy Mihálynak népközösségünk és vonatkozásokban köszönhet, inkább annak az önvádnak adok kifejezést, amelyet ravatala előtt érzünk keli.

— Mi, népiünk vezetői azzal vádolhatjuk magunkat, hogy Martzy Mihályra tulok terhet raktunk. Hogy töle nemcsak legnagyobb tagozatunk példás vezetését igényeltük, hanem reá bízunk napilapunk kiadásának és szerkesztésének gondjait mellett, a Magyar Ház részvénytársaság ügyeinek intézését, a téli segélyezések lebonyolítását és különböző kulturális intézetek és gazdasági vállalatok ellenőrzését annak ellenére, hogy jól tudtuk:

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Munkatársak:

CSAKÁNY BÉLA dr.
és
TAKÁTS LAJOS dr.

18

A hét jelentős eseménye az állami alkalmazottak új nyugdíjtörvénye. A rendeltettségnek fontos intézkedése, amely a jelenleg nyugállományban lévő

személyeket érinti az, hogy elrendeli a nyugdíjak újraszámítását, ami az esetek túlnyomórésztében az illetmény emelését eredményezi. (M. O. 1943 VII. 11., 446. számú rendeltetvény.)

Az aratás megkezdésével egyidejűleg a nemzetgazdasági minisztérium szabályozta az ideai gabonafélék és az ezekből készített liszt számbavételét, adásvételi módját és forgalmát. (M. O. 1943 VII. 7., 422. számú rendeltetvény), néhány nappal később pedig a gazdasági minisztertanács megszabta az új buza árát. (Argus, 1943 VII. 12., 0059. szám.)

A munkaügyi minisztérium előterjesztése rendeltetvény készült, amelynek inokulálása megállapítja, hogy a kereskedelemben és iparban foglalkoztatott szellemi és fizikai munkások közötti különbség eltörlésére s más gyakorlati okok miatt e két munkaterületen működő személyeknek később meghatározandó időpontig különleges munka-könyvet kell beszerezniük. (M. O. 1943 VII. 5., 420. számú rendeltetvény.)

A szeptember 15-i hatállyal a Kárpátokoson innen területekre kiterjesztett öklirány-ságheli polgári törvénykönyvnek az apaság kutatásának megtiltásáról s a természetes apa anyagi felelősség alól való mentességéről szóló szakaszait hatályon kívül helyezték, a keresztyén szülőkől származó természetes gyermekekre nézve. (M. O. 1943 VII. 10. 445. számú rendeltetvény.)

A pénzügyminisztérium tovább folytatta az új kezdeményezést, amely az adóalanyok munkájának, valamint a felhasználott nyersanyagra esedékes forgalmi adó leróvá-sának megkönnyítésére irányul s kimondotta, hogy a fényképezék használatá, külföldről behozott érzékeny anyaggal bevont üveglemezek értékének 60 százalékát, a celuloid és más hajlítható anyagból készített lemez 35 százalékát, végül az érzékeny papír értékének 25 százalékát fizetik a forgalmi adó helyett aránylagos illeték alakjában. Az aránylagos illeték független magára a nyersanyagra fizetendő forgalmi adótól. Az érzékeny fényképezékek és behozatali cégek az illetéket kimutatás alapján fizetik le. Ennek módjára nézve a minisztérium részletes utasítást ad majd ki. (M. O. 1943 VII. 6., 445.116. számú rendelet.)

A szesz egyedárusításának vezérigazgatósága 16.444. szám alatt átiratot intézett a vasut vezérigazgatóságához s közölte, hogy a jövőben a bor szállításánál nem szükséges a kincstári közegek kiállítását bizonylat felmutatása arról, hogy milyen borról van szó. (Argus, 1943 VII. 10., 9057. szám.)

Az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtitkárság legújabb rendeletével a mézárakat és minden más személyt aki marháat vagy juhát vág, arra kötelezte, hogy a vágásból származó nyers faggyút az országos ár-kormánybiztosság által megállapítandó áron a borközpontnak beszo-galtassák. A rendelet részletesen intézkedik a beszo-galtott faggyú felhasználásáról és elosztásáról. (M. O. 1943 VII. 10., 64.110. számú rendelet.)

A belügyminisztérium előterjesztésére módosították a közúti forgalmának szabályozásáról szóló 1929 október 23-i törvényt s ennek során a törvény elleni büntetések büntetés-menyiségét jelentősen felemelték. A módosító rendeltetvény hat hónaptól két évig terjedő elzárással sújtja azt a személyt, aki gépi vontatású járművet részeg állapotban vezet. (M. O. 1943 VII. 10., 438. számú rendeltetvény.)

A katonai és polgári ellátási államtitkárság megszabta a gyümölcsöz (marmelád) készítésének módját s két táblázatban felsorolja azokat a gyümölcsöz-gyárakat, amelyek cukrot kapnak. (M. O. 1943 VII. 10.

Tudnivalók a mezőgazdasági munkásszerződésekről

Ismereti: FOLLERT GYULA dr.

A mezőgazdasági munkásszerződéseket a mezőgazdaság megszervezéséről, és támogatásáról szóló 1937 március 22-i törvény szabályozza, úgy amint az 1940 április 24-i törvény módosította.

A törvény alkotói szociális elgondolások mellett, így megfelelő lakás, élelem, a bér minden késedelem nélküli kifizetése, gyógykezelés biztosítása a munkások számára, a mezőgazdasági termelés zökkenőmentes biztosítását tartották szem előtt s éppen ezért sok új, eddigi jogszabályainktól eltérő intézkedést honosítottak meg. Ezek ismerete gazdasádszámára, de főként földmunkásaink részére nélkülözhetetlen.

A SZERZŐDÉS ÉRVÉNYESÉGÉNEK FELTÉTELEI

A törvény a mezőgazdasági munkásszerződések érvényességét bizonyos alakszerűségekhöz köti. A szerződés csak akkor érvényes, ha a földművelésügyi minisztérium által megállapított szerződésmintán köti és a községi bírő hitelesíti. A szerződéseket, melyek mentesek mindennemű bélyegilleték és adó alól az ügyvédi törvény intézkedéseitől eltérően a községi jegyző is szerkesztheti.

Kivétel képez a munka idején, vagy a munka megkezdése előtt kevesebb, mint 30 nappal kötött, napszámba vagy átalányba fogadott munkások alkalmaztatási szerződése, mely szóbeli uton, vagy a hivatalos szerződésmintától eltérő írott szerződéssel is köthető.

A fenti alakszerűség mellőzésével kötött szerződések semmiképp és a hennük foglalt intézkedéseket sem a szerződés alapján, sem pedig köztörvényi uton érvényesíteni nem lehet. Mégis, ha ilyen érvénytelen szerződés jött létre, az érdekeltek felek kérhetik az illetékes járásbíró előtt a szerződés feltételeinek megállapítását.

A gyakorlati életben legtöbbször a törvényes alakszerűségek mellőzése okoz

sok felesleges utánjárást, kiadást és károsodást is. Eltekintve attól, hogy a törvény 1000 lejtől 2500 lejig terjedő bírsággal sújtja azokat a földtulajdonosokat és földhasznbérletet, akik mezőgazdasági munkásaikkal nem kötnék a törvény előírásainak megfelelő szerződést, a törvényes intézkedések figyelmen kívül hagyása csak hátrányt jelent

AZ IDEIGLENES JELLEGŰ MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

A törvény különbséget tesz ideiglenes, napszámba és átalányba fogadott, valamint állandó mezőgazdasági munkások között.

A napszámba, vagy átalányba fogadott munkások fizetése pénzben adandó ki. Ha a felek a pénzbeli fizetés mellett részesedést vagy természetbeli élelmezést is kikötöttek, úgy ezeknek pénzbeli ellenértéke a szerződésben feltüntetendő. A fizetést természetben is ki lehet adni. A fizetést a munka elvégzése után azonnal kell teljesíteni és pedig a munkaadó tanyáján, a munkás kezéhez. A gazda köteles megfizetni minden napot, amelyet a munkás késedelmes fizetésre való várakozásban tölt el. A tulajdonos vagy bérő köteles a munkás egészségi állapotának gondját viselni és ha az élelmet természetben adja, ennek jónak, egészségesnek és elégnek kell lennie.

A mezőgazdasági munkás köteles a vállalt munkát a jó gazdától várható gondossággal elvégezni. A munkás felel a munkaadóval szemben, a munka késedelmes elvégzéséből, továbbá a munka elvégzési módjából, hanyagságból, vagy rosszakaratból származó károkkért. A mezőgazdasági munkás felelős a neki átadott állatok, gépek, eszközök, tárgyak és javak jókarban tartásáért.

Ha a vállalt munkát a vetésnek szárazság, árvíz, tüzvész, vagy jégeső okozta elpusztulása miatt elvégezni nem lehetett, a mezőgazdasági munkásnak jo-

gában áll akár a már kapott pönt visszadni, akár pedig, ha a tulajdonos kéri más mezei munkát elvégezni. A felek megegyezhetnek abban is, hogy a munkás a vállalt munkát a következő gazdasági évben teljesíti.

ÁLLANDÓ JELLEGŰ MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK

A törvény az állandó jellegű mezőgazdasági munkások között különbséget tesz a szakos mezőgazdasági munkások — gazdaságban, szőlészetben, gyümölcsösben, kertészetben és erdőszetben hónapszámra és időnyre vagy évre alkalmazott képesítés nélküli mezőgazdasági munkások, tehát az ugynevezett gazdasági külső cseledek —, valamint minősített mezőgazdasági munkások között. Ez utóbbi csoportba tartoznak a jószágigazgatók, aljószágigazgatók, tisztartók, gépészek, gépkocsivezetők, kovácsok, kertészek, vincellérek, tehén-szek és általában mindazok a mezőgazdasági alkalmazottak, akiknek külön képesítésük van. Az időnyre vagy évre kötött szerződések esetében a fizetést akár egy összegben lehet megállapítani az egész szolgálati időre, akár havi részletekben, akár mindkét módon.

Ha a felek a pénzbeli fizetés mellett részesedést vagy élelmet is kikötöttek, úgy ennek ellenértéke a szerződésben feltüntetendő. A munkaadónak jogában áll a munkás elégedetlenségére esetén a fizetést pénzben kiadni. A szerződés kikötött határidejét mindkét félnek tisztelnie kell tartania, felmondási idő a szerződésbe nem is vehető át. Minden ilyen értelmű megállapodás érvénytelen. Mégis, az állandó jellegű gazdasági munkásnak joga van a szolgálatot azonnal elhagynia, ha a tulajdonos vagy bérő jogos ok nélkül megtagadja járandóságát, ha a tulajdonos vagy bérő más községbe költözött s azt követeli munkásától, hogy kövesse őt, ha a munkás oly mértékben megbetegedik, hogy felgyógyulása után képtelen a munka folytatására s végül a munkásnak joga van azonnal elhagyni munkahelyét tettelegessé, sértés és általában a munkaadó minden olyan cselekménye miatt amelyért a büntetőbírósg jogerősen elítélte. Ezzel szemben a munkaadó is azonnali hatállyal elbocsáthatja a munkást, ha nem alkalmas a vállalt munka végzésére, ha hozzá nem értésből, vagy rosszakaratból kárt okoz a munkaadónak, ha engedély nélkül hiányzik a szolgálatból, ha rossz vagy züllött magaviseletű, ha fertőző vagy utálatos betegségben szenved, végül ha rosszhiszemű, lop vagy vétség esetleg büntetést miatt eljárással indul ellene.

Amerenyben a munkaadó a munkást a kikötött határidő lejártá előtt nem a törvény megengedte indokok alapján bocsátja el, köteles a munkásnak a szolgálati időre járó fizetésen kívül még egy hónapi fizetést, mint kártérítést adni. Ugyanígy a munkás is ha helyét indokolatlanul elhagyja, kártérítés fejében köteles a munkaadónak egy havi fizetését átengedni.

A tulajdonos vagy bérő, ha erre nézve a szerződésben említés történt, köteles mezőgazdasági alkalmazottainak egészséges lakást és élelmet biztosítani s megadni nekik a lehetőséget a testi tisztálkodás elvégzésére. Köteles a tulajdonos vagy bérő alkalmazottainak betegség vagy a munka ideje alatt történt szerencsétlenség esetén egészségügyi első segélyt és 30 napra terjedő ingyenes ellátást nyújtani. Azt a tulajdonost vagy bérőt, aki e kötelezettségét nem teljesíti, a munkásnak járó kártérítés kétszeresével büntetik.

A közmunkaszolgáltatás elvégzésére és megváltására vonatkozó jogszabályok

Ismereti: CSAKÁNY BÉLA dr.

(Negyedik közlemény)

A közmunka végrehajtásának módja

A közmunka az érdekeltektől szabad választása szerint természetben hajtható végre személyesen, illetve saját szállítási eszközeivel, mások útján, vagy megváltható.

Köztisztviselők, a közérdekű magánvállalatok alkalmazottai, munkaképtelen betegek, valamint a község területén kívül élők nem végezhetik el a közmunkát saját személyükben s így ezek csak a fennmaradó másik két eshetőség között választhatnak.

Falukon azoknak, akik természetben óhajtják a munkát elvégezni a következő eszközök egyikét kell a munkához magukkal vinniük: ásó, kapa, lapát, vagy csákány.

Azok akik szervezatiüknl fogva alkalmazatlanok arra, hogy a munkát személyesen végezzék és megfelelő anyagi helyzetben sincsenek ennek megváltására, a közmunka kötelezettsége alól mentesülnek, ha annak időtartamára a község rendelkezésére bocsátják a birtokukban levő szállítási eszközöket.

Akik helyettes útján óhajtják a közmunkát elvégezni, vagy meg akarják váltani, kötelesek ily irányú szándékukat legkésőbb január 1-ig a községi, illetve

1267. számú rendelet.)

Az országos ár-kormánybiztosság a héten új legmagasabb árat állapított meg a sörre (M. O. 1943 VII. 10., 220. számú rendelet), legmagasabb és legalacsonyabb bért szabott meg a cukorgyárakban foglalkoztatott

városi előjárásnál bejelenteni.

A közmunkavállalás címén fizetendő összegeket a közadósok behajtására vonatkozó szabályok szerint hajtják be.

A közmunkák elvégzésének időpontját a bírő (polgármester) állapítja meg a községi tanács (együttműködési bizottság) véleményezése alapján, oly módon, hogy ezzel a mezőgazdasági munkálatok hátrányt ne szenvedjenek. Az érdekelteket a közmunkára a munka kezdete előtt 10 nappal hívják be. Az elvégzendő munkát megszabják.

Egy naptól 10 napig terjedő rendőrségi fogházzal, 1000 lejtől 10.000 lejig terjedő pénzbírsággal és a közmunkavállalás összegének kétszeresével sújtják azokat, akik személyükben köteleztek magukat a közmunka elvégzésére és alapos ok nélkül nem jelennek meg meghatározott időben e kötelezettség teljesítésére.

A büntetéseket megveszék helyeken és törvényhatósági városokban a járásbírósg, egyéb városokban és községekben a szolgabíró rójja ki.

Fizetéseket közzé kell közzé tenni a munkát elvégzésére.

(Folytatjuk)

munkások részére (M. O. 1943 VII. 8., 217. számú rendelet), végül valamennyi kereskedelmi és ipari vállalatot arra kötelez, hogy munkásának gyermekpótlékot fizessen (M. O. 1943 VII. 10., 221. számú rendelet.) (p. j.)

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Az idei adókiivetések tanúságai

(Befejező közlemény)

Múlt számunkban bővebben foglalkoztunk azzal, mi kell a záró leltár készítésénél szem előtt tartani a helyes megadózást érdekelni. Mai közleményünkben arról számolunk be, mire kell évközben ügyelnünk. Évközbeni könyvelésnél tartásuk szem előtt a következő tanácsokat:

1. Ne fogadjunk el új számlát nélkül: 500 lejen alul aláírt jegyzék is elegendő. A számla hiánya több súlyos következménnyel jár. A bélyegtvörvény az egynemes adó felének megfelelő bírsággal sújtja azt a vevőt, aki számla nélkül vásárolt kereskedőtől vagy iparostól érte. Ha az áru kézművestől származik: 50 lej értékig elegendő, ha 5 százalékos nemzetvédelmi bélyeggel ellátott jegyzék kíséri, miként azt az új szabályozás előírja. Ha azonban a kézműves kereskedőnek vagy iparosnak 500 lej értékben felül adja el cikkeket, úgy előzetesen, ha a bélyegtvörvény szempontjából iparosnak minősíti magát és a népszerű közegek által előre látmozott számlakönyvből állít ki szabályozás felülbélvezett számlát. Ismételjük, hogy ez akkor tartjuk szükségesnek, ha raktáron lévő készítményeket adja el. Ha rendelésre készít egyegy áruval, vagy ha javítást végez az iparos vagy kereskedő számára, akkor állítson ki aláírt költségjegyzéket, miként az 6-ik számú Figyelőnkben ismertettük.

Ha a kereskedő vagy iparos nem kereskedőtől, iparostól vagy kézművestől vásárol, hanem magán személytől vagy mezőgazdától, úgy köteles a vásárlásról adósvételi szerződés készítenni s azt a példányban készpénzben való illetékezés céljából a népszámbizottságnál bemutatni. Az ilyen adósvétel 2 százalékos bélyegilleték és 5 százalékos nemzetvédelmi illeték levonási kötelezettsége alá esik. Kivételt képeznek a mezőgazdasági termékek, melyeknek bélyegilletéke csak egy százalék az 5 százalékos nemzetvédelmi illeték mellett, ha csak a cikk ez utóbbi alól nem mentes. Figyelők 11. és 12. számában egyes mezőgazdasági cikkekre kisebb mennyiségben történő vásárlásának bélyegmentességéről már beszámoltunk. De még a bélyegmentes vásárlásokról is szükséges a bélyegnélküli jegyzék kiállítás. Az 5 százalékos nemzetvédelmi illetékről szóló törvény intézkedései megengedik, hogy a piacon vagy kistermelőtől történő vásárlásról maga a bevásárló kereskedő állítson ki 5 százalékos befizetésben jegyzéket oly módon, hogy mindkét lapot, az eredeti és másolatit lapot, fizetésben bennhagyja, a bélyegyet egészen, tehát nem kettévágyva ragassza fel és aláírásával hatálytalanná teszi.

Számla vagy jegyzék hiánya esetén a

második megkorlás az áru értéke után járó 5 százalékos nemzetvédelmi illeték beszerese és 50.000 lejig terjedhető bírság. A harmadik következmény az áru értéke után járó forgalmi és fényüzési adó, esetleg eme adó egyszerűsítésén kívül még négyeszeresének büntetéképpen való megfizetése. A negyedik következmény a szabotáztörvény által előírt 5-25 évig terjedő kényszer-munka. Az ötödik következmény, hogy az adókiivetésnél a kincstár azonosan az árúknak értékét, melyekről nem talál számlát, a nyers jövedelemhez számítja, ami azt jelenti, hogy ennivel nagyobb lesz az adóalap. A hatodik következmény pedig, hogy az adótvörvény 71. szakasza értelmében az egynemes adót és superquótát 10 százalékkal szaporítja. E sok súlyos következményt elkerülendő, minden kereskedő és iparos vigyázzon arra, hogy minden árucikkéről legyen vásárlási okmánya.

2. A második dolog, amire a kereskedőnek és iparosnak ügyelnie kell az, hogy minden kiadásáról úgynevezett igazoló okmány felet rendelkezze. Ilyen okmány az említett számlákon, jegyzékeken kívül lehet még bélyegmentes nyugta, melyet a pénzt felvevő egyén aláírásával lát el. Az igazoló iratok nélküli kiadások a kincstári közegek nem ismeri el s azokkal az adóalapot növeli. De ezenkívül ezeknek a kiadásoknak öven százalékát még tökékmátadóval is sújtja az adótvörvény legutóbbi módosított 33. szakasza 3. bekezdésének rendelkezése értelmében.

Évközben ügyeljünk arra, hogy minden beérkezeti számláról a viselt fuvar, postaköltség, bankátviteli költség, beszállítási költség után kiegészítsük az 5 százalékos nemzetvédelmi illetéket.

A nagyobb vállalatok számára a következő figyelmeztetésünk közlését tartjuk szükségesnek: a kincstár csak úgy ismeri el a berendezés, gépek, felszerelések 15 százalékos amortizálását, ha a törlesztési alap-számlán könyveli el a vállalat és a mérleg-számlán kerül levonásba. Nem ismeri el a tételnek a veszteség-nyereség számlán való közvetlen elkönyvelését oly módon, hogy a megfelelő berendezés felszerelés, vagy gének számlán kerüljön levonásra. Ezt az előírást amúgy év augusztus 25-én kiadott 260.042. számú kö rendelet tartalmazza.

A kincstár nem ismeri el levonási tételnek az alkalmazottak adójának és az alkalmazottakat illető betegsegélyző díjának a munkaadó általi kifizetését, sőt több esetben eme összegek értékének 50 százaléka tökékmátadóval is sújtotta. Tanácsos tehát ezekkel az összegekkel a bruttó fizetési növelni s ennek fejében a terhek viselését a munkavállalóra hártani. (:)

Kérdezzon — mi felelünk

B. A. Tarnaveni-Diesűszentmárton. Julius 25.-i 15-ik számú Figyelőnkben a falusi kisiparos haszonszámítási rendjét részletesen kifejtettük. A haszon korlátozva nincsen.

P. I. Arad. Anélkül, hogy hivatalos értesítést kellene várnia, mint kárptos azonnal megszüntetheti a forgalmi adó fizetését, miután már megadózott anyagot használ fel.

D. J. Satulung-Hosszafalu. A pénztárkönyv vezetése, amint a június 24-i hivatalos lapban megjelent rendeltető-

zaplók pattanások, máhított, mitesszerek, bőrkítések, rákok eltűnnek a Géniuszkrem használata után. Az arabór úde, sima, tetszetős, fiatalos lesz. Géniuszkrem esteli vagy nappali használata egy tégely 150 lej. Géniusz-puder 200 lej. Géniusz-szappan 100 lesz. — Főraktár:

Dr. FÖLDES Győzsefőrtára. Arad. — Vidéki megrendeléseket postán, utánvételrel küldik.

vény kimondja, minden kereskedőre, tehát nemcsak a kereskedelmi társaságokra kötelező. E pénztárkönyv lapjaira a pénzügyminisztérium bélyegügyi igazgatóságának szakvéleménye szerint a kereskedelmi könyvek minden egyes lapjára 20 lejes bélyegilletéket nem kell leróni. (Oe)

Határidő napló

JULIUS 23:

Az állami egyedárusításba került képes levelezőlapok eddig hoznatók forgalomba lepecsételése nélkül.

JULIUS 24:

A kereskedők részére megszabott pénztárkönyv vezetésének kötelezettsége megkezdődik.

Julius 16. péntek
R.k.: Kármény. B.A.
Protestáns: Valter
Ortodox: Átenogea.

Napkelte: 4 ó 18 p
Napny.: 18 ó 54 p
A nappal hossza: 15 óra és 36 per

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap hához való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Motianu-utca 6. Tele fon: 17-11.

Koszorume gyváltások
Martzy Mihály emlékére

Annak a felhívásnak, amelyet Szappanos Gyula, a Magyar Népközösség bányászi tagozatának alelnöke, a Déli Hirlap tegnap esti számában közzétett, máris élénk visszhangja kelt, ami újabb bizonyítéka annak a nagy szeretetnek, tiszteletnek, amely Martzy Mihály személyét övezte.

A diákszegélyre szánt adományok sorát a Magyar Népközösség bányászi tagozata nyitotta meg 50.000 lejes adományával. További adományok:

A „Corvin” Lapkiadó Részvénytársaság 50.000 lej.

Dr. Jakabffy Elemér 2000 lej.
Szappanos Gyula 2000 lej.
Dr. R. Gy. 10.000 lej.

A Bányászi Népközösség központi irodájának tisztviselői 3200 lej.
Romy Kálmán 1000 lej.

A Déli Hirlap belső munkatársai és kiadóhivatali tisztviselői 10.000 lej.

Csendes Jenő 1000 lej, Roncskevi József 1000 lej, dr. Oberst Zoltán 1000 lej, D. Gy. 5000 lej, M. A. 200 lej, Sebestény Béla 500 lej, Szántó Gábor II. osztályú piarista gimnáziumi tanuló 200 lej, Szántó Lehel, a diák-nagynegyed VI. osztályú tanítóképzős 200 lej.

— Összejárják a kereskedelmi cégeket Hunedoara-Hunyad megyében. (Saj. tud.) A devai-dévai kereskedelmi és iparkamara megállapította, hogy a megye területén számos kereskedelmi cég bebiztosította működését. A kamara erre való tekintettel intézkedett, hogy Hunedoara Hunyad megye területén összejárják a létező cégeket és a kamaránál lévő cégjegyzéket a tényleges állapotnak megfelelően egészíti ki.

— Uj bányászi zenetanárnő. A timișoara-temesvári zenekedvelő közönség körében jól ismerik Pálffy Lili timișoara-temesvári ürelány művészi képességeit, akinek zenei tudása és kitűnő hegedűjátéka ismételt aratót megérdemelt sikert. Pálffy Lili most zenetanulmányainak eredményes befejezése után zenetanári képesítést nyert. Az új zenetanárnő Pálffy Alajos nyugalmazott timișoara-temesvári vasúti főfelügyelő leánya. Játékát mindenkor elsőrangú technika, meleg szív és lélek jellemezte és igazi zenei élményt jelentett.

(*) Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretett halottunk, Kleitsch Istvánné szül. Bereczky Mária temetésén résztvettek, sírjára virágot helyeztek, részvénytáviratkozátaikkal fájdalimunkat enyhíteték igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet. Elsősorban köszönjük dr. Fodor József igazgató, főtisztelendő ur szívből jövő és szívhez szóló gyászbeszédét, valamint vizsgálató szavaát. A gyászoló rokonság: Férje Kleitsch István, szülei Bereczky Sándor és neje, testvére Barth Ernőné szül. Bereczky Erzsébet, sógora Barth Ernő, unokahuga Barth Csöpi.

CORSO-mozi, Arad

— Egyedüli mozeo nyitott tetovel —

tel: 23-04. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor Ma!

Figyelem! Mi n város is nagy bemutatókat játszunk! — Romániában előzör hozzánk jöttek:

Macario és a vidám társaság

— hogy 2 órán keresztül kacagástól legyen telítve a város. 3 órakor matiné 45 lejes egységes helyárak.

— Szigorúan be kell tartani az első tétítési intézkedéseket. Timișoara-Temesvár város légvédelmi hivatala felhívja a lakosságot, hogy az első tétítési intézkedéseket szigorúan tartsa be. Nemesak az utcára nyíló ablakok sőtétítendő el, hanem az udvari ablakok is. Az ellenőrző közegek ennek megtörtét felülvizsgálják és a rendelet megszegőivel szemben a törvényes intézkedéseket fogják alkalmazni.

— Halálos eperszedés. (Saj. tud.) Putti Teodor Vetez-Vez községbeli 54 esztendő lakos felmászott egy eperfára, de alig látott neki az eperszedésnek, leesejt és súlyos belső és külső sérüléseket szenvedett. Beszállították a devai-dévai kórházba, ahol meghalt.

— Mozik műsora. Julius 15. est. törtök: Arad: Aro; „Az aranyváros” (Kristina Söderbaum, Paul Klinger), Corso: „Mataric és a vidám társaság”, Forum: „A titokzatos grófnő” (Martha Harell, Wolf Aibach-Retty, Paul Hörbiger), Urama: „Kisértet a kastélyban” (Pat és Patachon.) — Timișoara-Temesvár: Apollo: „Az aranyváros” (Kristina Söderbaum, Paul Klinger), Capitol: „Eszaki fény” (Hilde Sessack, Renée Deltgen, Ferdinand Marian, Frita Kampers), Corso: „Minden leány férjhez megy egyszer” (Maria Denis, Umberto Melatti), Thalia: „Szeszélyes város” (Amadeo Nazzari, Lia Silvi.)

— Ügyeletes gyógyszerárak. Julius 15. csütörtök: Arad: Omescu (Regina Maria-tér 16), Angel (Miron Cristea-tér 16.) — Timișoara-Temesvár: Belváros: Götz (Brătianu-tér), Gyárváros: Maszalts (Badea Cortan-tér 8), Erzsébetváros: Roxin (Axente Sever-tér), Józsefváros: Roxin (Axente Sever-tér.) — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth, — Freidorf-Szabadalag: Eremici, — Julius 16. péntek: Sibiu-Nagyszében: Moga Stefan (Elisabeta-utca 16.)

FIGYELEM!

Érett trapista sajt 1 kg. 360 lej
Elsőrendű esemege vaj naponta
Kapható: Konya-tejcsarnok, Arad
Avram Iancu-tér 21 szám.

Rádió

JULIUS 17, SZOMBAT

BUCURESTI: 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13. Bajtársi óra. 13.50 Hírek németül. 14. Hírek. 14.30 Sebestény órája. 15.30 Könyvi zene. 15.40 Katonák üzennek. 17. Fuvózenekar. 18.15 Legendás zenészek. 19. Hírek németül. 19.15 Hírek. 20.15 Zongora. 21. Zenekar. 22. Hírek, sport. 22.20 Szórakoztató zene.

RADIO MOLDOVA: 12. Román hegedűsök. 13.45 Könyvi zene. 19.45 Román zene. 20.25 Operett-részletek. 21. Hírek.

BUDAPEST I.: 6.45 Torna. 7. Hírek. 7.15 Zene. 10. Hírek. 10.15 Rádiózenekar. 11.15 Zongora. 11.40 Előadás. 12.10 Szalózenekar. 12.40 Hírek. 14. Cigányzene. 14.30 Hírek. 15. Hanglemezek. 15.30 Előadás. 16.20 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul. 16.45 Hírek. 17. Szórakoztató zene. 17.35 Előadás. 17.50 Hanglemezek. 18. Színműközvetítés. 18.50 Hírek. 20.05 Zenés előadás. 21.15 Hanglépek innen-onnan. 21.40 Hírek. 22.10 Táncezene. 22.50 Operett-részletek. 23.45 Hírek.

BUDAPEST II.: 19. Előadás. 19.30 Hanglemezek.

Jelentéseink a harcsterekről

Bje gorod körzetében összeomlottak a Szovjet erős ellentámadásai

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harctéren Bje gorod körzetében a szovjet csapatok erős ellentámadásai tegnap a legsúlyosabb veszteségek közepette összeomlottak. Egyedül az egyik szakaszon két szovjet ezredet teljesen szétverték és nagyszámu foglyot hoztak be. Az ellenség ezen a harci szakaszon tegnap is 200-nál több páncélost veszített.

Orel körzetétől keletre és északra a szovjet csapatok ismét megerősített csapatokkal heves támadásokat hajtottak végre. A harcok, amelyekben az ellenség a legnagyobb véráldozat ellenére semmiféle eredményt elérni nem tudott, ez idő szerint, miután a német tartalékok ellentámadásba mentek át, nagy heveséggel még mindig arannak. Az utóbbi két nap alatt ezen az arcvonalrészén is több mint 200 ellenséges páncélos semmisített meg.

A német légerő nagy kötelékekkel avatkozott bele a keleti arcvonal harcaiba, számos páncélos megsemmisített és 212 szovjet repülőgépet lőtt le.

Szicília déli részén a német és

olass csapatok továbbra is nehéz harcokban állnak az ellenséges partraszállott csapatokkal, amelyek az Augusta-Licata vonalból a hegyekben és Catanától délre megkísérelték a tengely-állások megtámadását. Német és olasz repülőkötelékek eredményesen folytatják szüntelen támadásaikat az angol-északamerikai tengeri harci erők és szállítóhajók ellen.

A földközi-tengeren 34 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Angol bombavető kötelékek az elmúlt éjszaka súlyos terrortámadást intéztek Aachen városa ellen. A belváros és a régi város lakónegyedében nagy rombolások keletkeztek. Sok középület és miemlék tönkrement. Az aacheni dómot is bombatalált érte. A lakosságnak súlyos veszteségei voltak. Az ellenséges repülők érkezésénél és távozásánál, valamint a város fölött 21 ellenséges bombázót lőttek.

Német harci repülőgépek az elmúlt éjjel Hull várost és kikötőjét, valamint Anglia partvidékén hadi fontosságú célpontokat támadták, minden fajta méretű bombákkal.

estek, anyagi károk keletkeztek. Embéraldozata nem volt a bombarobbanásoknak.

JAPAN-AMERIKAI TENGERI ÜTKÖZET UJ-GEORGIA SZIGETÉN

Tokió. (Domej). A Salamon-szigetcsoporthoz tartozó Uj-Georgia szigetétől északra a legutóbbi éjjel japán és ellenséges hadihajók között tengeri ütközet volt. A japánok a következő eredményekről számolnak be: 2 ellenséges cirkálót elsüllyesztettek, egy további ellenséges cirkálót felgyújtottak. Egy japán hajó súlyosan megsérült.

Tokió. (Domej). A japán tengeri haderő légi kötelékei tegnap Uj-Georgia nyugati partvidéke fölött 24 ellenséges repülőgépet lőttek. Uj-Georgia szigetén, ahol az ellenség július 5-én partraszállott, jelenleg heves harcok dúlnak. A japán csapatok az amerikai előőrsöket, amelyek a Munda támaszpont ellen támadást kíséreltek meg, visszaszorították.

„A HÁBORU MÉG SOK VEREJKÉBE VERBE ÉS KÖNYBE KERÜL”

Lisszabon. Portugál lapírtésülések szerint az USA volt tokiói nagykövete legutóbbi előadásában kijelentette, hogy a szövetségesek számára nem könnyű feladat a harc Japán ellen. Japán nagy hódításai révén hatalmas nyersanyagforrások fölött rendelkezik a nagyarányú szervező munka folyik az elfoglalt keletázsiai területeknek a Japán termelő-munka és erőifejtések szolgálatába való állítására. A nagykövet megállapította, hogy a szövetségesek eddig nem tudtak több hajót elsüllyeszteni, mint amennyit Japán épít, majd a következő szavakkal fejezte be beszédét: „A esendesóceáni háboru még sok verejkébe, verbe és könybe kerül.”

A politikai arcvonal

A német nagykövet tárgyal a japán külügyminiszterrel

Tokió. (DNB). Stahmer tokiói német nagykövet Shigemitsu japán külügyminiszterrel hosszabb megbeszélést folytatott. A két diplomata az európai és keletázsiai háborus eseményekről fontos értesüléseket cserélt ki egymással.

CSEH TÁMADÁS SZLOVAKIA ELLEN

Berlin. (Radior). Amint az Exchange Telegraph jelenti, a londoni cseh emigráns kormány egyik legfontosabb céljává tűzte ki a volt cseh köztársaság felállítását. A kijelentéssel kapcsolatban, amely támadás a szlovák állam függetlensége ellen, a Wilhelmstrassen megjegyezték, hogy Szlovákia politikai valóság, amelyet a cseh emigránsok politikája nem tud megváltoztatni, mint ahogyan nem változtathat meg semmit az új Európa politikai valóságából sem.

GIRAUD NEWYORKBAN

Lisszabon. Portugál lapírtésülések szerint Giraud tábornok Washingtonból Newyorkba érkezett.

AMERIKAI LAP BÉKETERVEZETE NÉMETORSZÁG LEGYŐZETÉSE ESETÉRE

Róma. (Radior) A Reader Digest című

Spanyol politikusok kizárása a falangisták nemzeti tanácsából

Madrid. (Radior). A német távirati iroda, a DNB, a Nemzetközi Sajtótudósító következő jelentését ismerteti:

A falangisták szervezetének hivatalos lapja kedden bejelentette, hogy a falangista nemzeti tanács hat tagját kizárták.

Politikai körökben megállapítják, hogy ez a hat személyiség, aki tagja volt a Cortes-nek is, a nemzetgyűlés huszonegy más tagjával együtt emlékiratot intézett Franco tábornok, spanyol államfőhöz annak érdekében, hogy

északamerikai folyóirat legutóbbi számában közli azt a béke-tervezetet, amelyet a legyőzött Németország elé terjesztenek.

Az amerikaiak Európában, amely teljesen ki lenne szolgáltatva az angolszásoknak s áruik és kereskedelmük óriási ületévé változna. Németország részére különleges helyzetet számnak. Ez Közép-Európa balkanisítására vezetne.

Az Olaszország számára megszabott szigorú intézkedések felsorolása után a Németországot érintő tervek kiderül, hogy az európai kontinens megsemmisítését az amerikai körök tudományos módon tanulmányozták és a legnagyobb gondal készíteték elő. Az Egyesült Államokban már most bevezetnek tiszteket és polgári tisztviselőket azokba az ismeretekbe, amelyekre az elfoglalt Németországban viselő tisztségüknek szükségük lesz.

A folyóirat még azt írja, hogy azonnal Németország elfoglalása után, amelyet természetesen a feltétel nélküli megadás elő meg, katonai kormányt létesítenek. A katonai kormányt a szövetségesek polgári és katonai kormánya követi. Ennek lesz megbízatása Németország közigazgatási ellenőrzésének, valamint a német szárazföldi, tengeri és légi haderő leszerelésének végrehajtására. Ugyancsak ez a kormány végezné a német ipar felszámolását is.

Amélikirat falangista aláíróit azzal vádolják, hogy megszegték a pártfegyelmét és a vezetőség tuján kívül cselekedtek, oly időben, amikor Spanyolországunk különösképpen erősnek és egységesnek kell lennie a nemzetközi helyzettel szemben.

Francó tábornok — mint ezt politikai körökben hangsúlyozzák — több ízben emlékeztetett arra, hogy a monarchia visszaállításának kérdése nem időszerű Spanyolországban

AZ ALCAZAR UJJAEPITÉSE. Madrid. A toledai Alcazart, mely a polgárháboru idején súlyos harcok központjában állott, újjáépítik. Az Alcazar újjáépítésének híre nagy meglepetésként keltett Spanyolországban. (Radior).

OLASZ ALTÁBORNAGY HŐSI HALÁLA. (Róma). Enrico Francisci, a olasz milícia altábornagya, a szicíliai harcokban hősi halált halt. Francisci, aki 59 éves volt, résztvett az abessziniai harcokban, a spanyolországi polgárháboruban és a keleti harctéren egy olasz fekete inges osztag parancsnoka volt. Francisci altábornagya az első magasabb rangú tiszt, aki Szicília szigetén elesett.

ÚJABB TÖRÖK KATONAI KÜLDÖTTÉSEK NÉMETORSZÁGBAN. (Ankara.) Három tagú tiszti küldöttség, amelynek vezetője a török vezérkar egyik őrnagya és az ankarai hadiskola taktikai tanára, különrepülőgéppel 14 napi tartózkodásra Németországba utazott.

BOLDOG MARGIT SZENTTÁVATÁSA. (Vatikánváros). Tegnap ült össze a szentszéki szertartási kongregáció, hogy árpátházi Boldog Margit szentté avatásának ügyével foglalkozzék. Az ülésen jelen volt Salotti bíboros, a szertartások kongregációjának prefekusa, továbbá résztvettek Verdo, Rossi, Pignatelli és Marcató bíborosok.

ÚJABB NEGYÉSFELMILLIÁR DOLLAROS HITELT NYITOTTAK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. (Genf.) Newyorkból származó értesülés szerint Roosevelt elnök a különleges kormányzati teendőkhöz szükséges kiadások fedezésére újabb négyésfelmilliárd dolláros hitelmegnyitást engedélyezte. A jelentés megjegyzi, hogy az elnök eredetileg nagyobb összeg jóvágyását kérte a kongresszustól. (DNB.)

FRANCIAORSZÁG NEMZETI ÜNNEPE. (Vichy). Franciaország július 14-én, tegnap, ülte meg a Bastille börtönnek a nagy forradalom idején történt lerombolása évfordulóján, szokásos nemzeti ünnepét. Az ünnepkel kapcsolatosan a vichy kormány már előzetesen övintézkedéseket tett és számos szocialista és kommunista érzelmű franciát őrizetbe helyeztetett, hogy minden esetleges rendezavarás elkerülhető legyen.

SEGÍTSÉG A GÖRÖGORSZÁGI GYERMEKEK SZÜKÖRÉRE. (Athén.) Lemire svéd hajó érkezett, amely a szigetekre több görög gyermeknek számára kanadai gabonát hozott. A török Vörös Félhold ugyanazzal a hajóval borsót, babot, búzát, rizset, keményítő és gyógyszert küld Görögországba.

A DÁN NÉPJÓLÉTI MINISZTER A FINNEK SZOCIALIS MUNKÁJÁRÓL. (Koppenhága). A dán népjóléti miniszter, aki közel két hetes tanulmányúton volt Finnországban, most érkezett hazá. A miniszter a visszatérő előtt a legnagyobb elvárattal nyilatkozott a finnek szocialis munkájáról, amelyet azok a háboru ellenére is, nagyszerűen folytatnak. Hangsúlyozta, hogy a különböző finn politikai pártok között a szocialis teendők tekintetében a legteljesebb egység uralkodik.

A BOLGÁR PÉNZÜGYI TISZTVISELŐK NEM MEHETNEK NYARI SZABADSÁGRA. (Szófia.) A pénzügyminiszter rendelkezése szerint a bolgár pénzügyi tisztviselők szeptember végéig nem mehetnek szabadságra.

Szünet nélkül tolnak a harcok Szicília szigetén

Róma. (Radior). Az 1145-ik olasz hadi-

jelentés: Az ellenség szünet nélkül folytatja támadásait újabb erők bevetésével és sikerült a partsávot elhagyva Licataból kiindulva Augusta irányába, Szicília délkeleti hegyvidéke felé előrehaladnia és megjelent a Catania síkság előtt. Az egész arcvonalon a német és olasz haderők kemény harcokat vívnak az ellenséggel. Olasz torpedóvető repülőgépek éjszakai vállalkozásai alkalmával Szicília keleti partvidékén elsüllyesztettek két nagy gőzöst és egy nehéz cirkálót, két torpedórombolót, 1 nagy kereskedelmi gőzöst és több kisebb hajót. Szicília fölötti heves légi harcokban vadászpilóták 61 ellenséges gépet lőttek le, míg további 12 gépet Szicília és Szárdinia légvédelmi ütegei lőttek le. További 7 ellenséges repülőgépet a tengeri egységeink semmisítették meg. Mindezekből a vállalkozásokból 14 saját repülőgépünk nem tért vissza. A Földközi-tengeren egy tengeralattjárónk, amely Alberto Donato kapitány parancsnoksága alatt áll, elsüllyesztett egy 15.000 tonnás gőzöst. Egy másik tengeralattjárónk Pasquale Bertramo parancsnoksága alatt sortüzelt eltalált két torpedórombolót, míg egy harmadik tengeralattjáró Renato Scandafie parancsnokságával megtorpedózott ugyancsak két torpedórombolót. Ez a négy romboló elpusztítottak tekinthető.

BULGARIA CSAK AKKOR NYUL FEGYVERHEZ, HA MEGTÁMADJÁK

Szófia. Bulgária hadügyminisztere Szófiában egy gyűlésen nagyobb beszédet mondott és ebben reámutatott arra, hogy az európai közösségben belül sikerült a legelső helyek egyikét biztosítani az ország számára. A bolgár hadsereg nem nyul fegyverhez, ha nem támadják meg, de ha valaki támadást kísérelne meg ellene, az megégeti az újját. Bulgáriának olyan hadserege van, amely sem kiképzés, sem felszerelés tekintetében nem marad megötte más ország hadseregének. Végül felhívta a lakosságot, hogy hűséggel szolgálja a királyt és Bulgáriát.

ÚJABB SVAJCI TILTAKOZÁS LONDONBAN

Bern. (DNB). Svájce londoni követét megbízták, hogy a legerélyesebben tiltakozzék Svájce semlegességének

Bizonyítványokról
számláról, rajzokkal ellátott könyvoldalokról, bármilyen okiratról pontosan, gyorsan és olcsón készít fényképmásolatot

„FOTOCOPIA”
Tulajdonosa: BUJOR MARIA,
Fimisoara I, Lonovici-ur, 4,
I. C. Brătianu-ter

Apróhirdetések

HAASZ ügynökségi irodáját Arad, Dr. Petran-utca 3. szám alá helyezte (Földes gyógyszerértékesítő). Tovább foglalkozunk házak, fűtékek és lakások közvetítésével. Távbeszélő: 22-24. (761)

HENTESÜZLETBE 3 kiszolgálónót alkalmazok ugyanott 5 hentesegédet, műhelymunkára felfogadok. Czomor, Arad. (757)

4-ÉVES gyermekhez német vagy román leányt alkalmazok. Arad, Cosbuc-utca 44. (806)

500.000 LEJ körüli összeget adok vagy társulok üzlethez, vállalkozáshoz. Arad, Cosbuc-utca 44. (807)

UTAZÓT, a festék-, vegyi- és fűszer-szakma látogatására, az egész ország területére-hadmentes, keresztény, román és német nyelvtudással bíró, kitűnő jövedelemmel, azonnali belépéssel alkalmazunk. Kézrel írott ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (808)

IRÓGÉP, látható írásu, régebbi típusu, kitűnő állapotban lévő, 20.000 lejért eladó. Aradul-nou, Banatului-ut 10. (810)

FIATAL urinő, aki eddig saját vámmalmát vezette, nagyobb malom önálló vezetését átveszi. Ajánlatokat „Malom” jelígre Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (811)

HÁZ eladó Gutzjar-telep elején. Arad, Rancuici-utca 9. (812)

PÁNCÉLSZEKRÉNYT vagy vasszelekrényt vennék Cim Reclama-nál. Arad, Eminescu-u. 4. (813)

ELADÓ 15 lóerős, üzembíró villanymotor. Arad, Aprodul Purice-utca 8. (814)

SZÁMTANBÓL, fizikából, vegytanból vagy bármely más tantárgyból a középiskola minden osztálya számára magánvizsgákra, valamint pótvizsgára előkészíték. Arad, Eminescu-utca 2, II. emelet. 9. ajtó. (815)

MŰVELT, középkori asszony idős uricember hávezetését vállalja vidéken vagy ápolónőnek ajánlkozik. Károly Matild, Arad, Regina Maria-körút 17. (816)

PERZSASZÖNYEGEK, keleti és helyi asztalterítők, előszobafalak eladók. Arad, Baritiu-utca 1, I. em., 4. ajtó. (817)

SZÉP saroktekla a vesztőhelyen, új matrac, konyhaszelekrény eladó. Arad, Doamna Balasa-utca 109. (818)

REDŐNYÖS ablak redőnyvel, 180x90, eladó. Arad, Aprodul Purice-u. 30. Segá. (819)

SAJTÜZEM részére 9 darab sajtforma eladó. Arad, Eminescu-u. 10 szám, 3. ajtó. (820)

ÜRMÉRTEKET rézből vennék, 1-5 és 10 literest. Nadra, Arad, Dorobantilor-utca 45. (821)

GIMNAZISTÁKAT pótvizsgára előkészít kifogástalan német, francia, Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (822)

ELADÓ angol koca négy malaccal. Arad, Mossótry-telep, Gheorghie-utca 39. (823)

10 ELSŐRENDŰ méhcsalád eladó vándorkaptárakban. Bővebbet EMGE, Arad, Iosif Vulcan-utca 12. (824)

BLAHA-FATELEP, Saguna-ut 40-42 és Vlaicu & Comp, Gen. Coanda-utca 3. felkéri mindazokat, akik náluk feeltetés ügyében beiratkoztak, sürgősen hozzák el a családfő régi és új könyvecskéjét, valamint a családtagok új könyvecskéit is. Felkérjük bevételt, hogy a már esedékes famennyiségeket saját érdekében e hó folyamán vegyék át. (826)

VENNÉK jókarban lévő női fodrászüzleti berendezést. Arad, N. P., Regele Ferdinand-körút 47. (827)

VEGYESKERESKEDŐ-segéd állást keres, esetleg utazót vagy ehhez hasonlót. Katornai szolgálat alól mentes. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (828)

FRASZTALNAK is használható cimbalom eladó. Arad, Cornel Popescu-utca 30. (836)

CORSO-MOZI előadások 3, 5, 7, 9 kor. TELEFON 38-95

Minden lány férjhez megy, egyszer...

vidám, kedves, vérbeli vigjáték: **ONC 72**

NŐI KÉSZARU- (konfekció) munkára kézilányokat és gépmunkást alkalmaz Bidean, Arad, Avram Iancu-tér 11. (835)

MEGBIZHATÓ kifizetőleányt jó fizetéssel azonnal felfogad Pöltzl, Arad, Regele Ferdinand-körút 5. (834)

MOTOR-kerékpárt, 98-100 c/s-est, megvételre keres Semina, Arad, Cosbuc-utca 31. (838)

NE DOBJA EL rongyos nyakkendőit, újat készítek belőlük. Két pár rongyos harisnyából egy új pár lesz. Arad, Miron Cristea-utca 1 szám, 13. ajtó. (840)

25 MÉHECSKE-család, családonként is, eladó. 80 kg. tiszta viasz eladó. Rovine, 297. szám, Wenner József. (841)

KIFUTÓFIUT, napszámos embert alkalmazok. Fick kelmefestő. Arad, Baritiu-u. 14. (842)

2 DARAB jó állapotban lévő Mrg. külső kerékpár-gumi eladó. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4 alá kér. (843)

Péntekiől az évad legnagyobb filmje

A bérsi úr

Jonann Strauss zenéjével, Willi Fritsch, Maria Holst, Hanz Moser, Teo Lingen.

Ma utoljára a filmek filmje: **Az arany város**

ELADÓ fürdőkád, 42-es lakkeipő jókarban, azusos asztalterítő, uszonnai asztalterítő, 3 méteres fűtőszőnyeg, különböző kézimunkák. Arad, Saguna-ut 182, d. u. 2-6-ig, 6. ajtó. (839)

MALOM és cséplőgéptulajdonosok, valamint gyárosok figyelmébe! Megérkeztek valódi bőr és teveszőr gépszijaink, valamint „Zich-fest” varrószij. Frati Burza, vaskereskedés. Arad. (840)

MŰ-TÖMEST, (stoppolást), mű-szővést, nyakkendő-fordítást legszebben, legmegbízhatóbban készítenk. Arad, Avram Iancu-tér 2. első emelet. (149)

AZ A FIATALEMBER, aki vasárnap 9 óra-kor Aradon, a Deseanu-utca 2 szám alatt járt, küldje vissza a női táskát, amelyet elvett, ellenkező esetben kénytelen lesz a rendőrséghez fordulni. (845)

FORUM-MOZI, ARAD távbeszélő 2-10 előadások 3, 5, 7 és 9 kor.

Ma. Nagyszerű vigjáték

A TIPOKZATOS GRÓFNŐ

MARTHA HARELL — WOLF ALBACH-REITY — PAUL HORBIGER

BEJÁRÓNÓT alkalmazok. Arad, Take Ionescu-utca 1 sz., földszint, 5. (837)

SZÓBA-konyhas lakás két üzlethelyiséssel (esetleg raktárnak is) kiadó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (844)

HAZAK, FÖLDEK, szőlők, malomok eladása, vételre, cseréje minden árfokozatban. Hatschek-ügynökség Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95. (576)

BRILLIÁNS fülbevaló, divatos, lapos, ezüst zsebóra, ezüst cigarettatárcsa eladó. Ügy-nökök kizárva. Cim: Timișoara, Református-palota, II. em. 10. ajtó. (8255)

SZOLGÁT ízlésbe azonnal felfogadnak. Velina S. A. Timișoara I., Diaconovici Loga-körút 34. (5355)

ELADÓ 6 hold lucerna a III. kerületi legelő mellett. Timișoara III., Ciordas-u. 74. (5086)

URANIA vidonság-filmszínház. Arad Tel: 12-37

Ma és minden nap! 3, 5, 7, 9

Ma a rendező nevével! Gyermekek és felnőttek filmje:

Pat és Palachon - „Kisérlet a kastélyban”

című bohózatban. Legutóbb ONC híradó

GYERMEKSPORTKOCSI kifogástalan állapotban lévő eladó. Stern & Beck, Timișoara IV., Berthelot-körút 16. (5274)

KISEBB családi házat, kerttel, azonnali bérelnek. Ajánlatokat „Rendes fizető” jelígre a timișoari kiadóhivatalba kérek. (5261)

GYERMEKMOZI (laterna magica), bőrből készült kéztáska, csipkeruha, 3 darab szőrmé (őz), 2 himzett bluz, asztalterítő és 3 méter uj szövet eladó. Timișoara II., T. Maiorescu-u. 9, I. emelet, 7. (5262)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fűrdőszoba-használattal kiadó. Megtekinthető 9-16 óráig. Timișoara, Carol-körút 42, I. em., 6. (5264)

BEJÁRÓNÓT vagy mindenest felfogadnak kis családhoz. Timișoara III., Remus-u. 11. (5263)

HÁLÓSZOBA, teljes lakkozott, sürgősen, nagyon olcsón eladó. Timișoara IV., Budai Deleanu-u. 7/3. (5228)

KOZÉPKORU urinő gyartek mellé menne, vagy kisebb háztartás vezetését vállalna. Ajánlatokat „Komoly középkorú” jelígre a timișoari kiadóhivatalba kér. (5265)

POLOSKA, moly-, patkányirtást vállal szavatolással. Tályai, Timișoara, Eroilor dela Tisa-körút 95, II. ajtó, vagy I. Eugen de Savoya-u. 11, a házmesternél. Távbeszélő 25-56, vagy Mocnita 251. (5266)

50-ÉVEN felüli bejáró takarítónót felfogadnak egész napra. Ugyanott eladó nagy tűzhely. Timișoara II., I. Klein-utca 27. (5267)

BEJÁRÓNÓT és elárúsító kisasszonyt felfogadnak félnapra. Cim: Susana-falatozó, Timișoara I., Regina Maria-körút 5. (4237)

TISZTA bejárónót felfogadnak déli-eltűre. Timișoara IV., Berthelot-körút 10, III. em., 10. (5246)

HEGEDŰT, felelt vonóval vennék. Cim: Timișoara I., General Grigorescu-u. 6, II. emelet. (5247)

SPORTKOCSI jó állapotban lévő, fehér gumikkal felszerelt, sürgősen eladó. Ugyanott kapható 37-es női antilecipő és fehér 37-es nubuceipő eladó. Timișoara II., Hönig-u. 9. (5248)

GÉPKEZELŐ és cséplőgépész állást keres Cim: Dezső Nicolae, Timișoara, Balcescu u. 44. (5244)

KÖTŐGÉP, parasztfonálnak, 5/60. teljes felszereléssel. Rand-Fang zárakkal, majd nem új, 80.000 lejért eladó. Szabó mechanikus. Carpinis. (5249)

MEGBIZHATÓ, rendes bejárónót felfogadnak. Timișoara II., Cantacuzino-u. 4, II. emelet, 20. (5250)

MEGBIZHATÓ bejárónót keresnek hetenként kétszer 2-3 órára. Welk, Timișoara II., Daciilor-u. 5. (5251)

Ó-NEMET hálószoba, dupla szodromnyal, sürgősen eladó. Goldsteinné, Timișoara IV., Fröbl-utca 65. (5252)

2-3-SZOBAS butorozott lakást vagy lakrészt keresek azonnalra. Cim: Korner, Timișoara, távbeszélő 30-86, vagy 18-34. (5253)

KERESÜNK ellenőrzési munkák elvégzésére lehetőleg megbízható vasuti nyugdíjast Cim a timișoari kiadóhivatalban. (5289)

KITŰNŐ állapotban lévő motorkelekpár eladó. Timișoara, I., Diaconovici Loga-körút 49. A földszinten. (5290)

VESZÜNK bármilyen nyelvű könyvet, egész könyvtárakat. Dante, Timișoara, Carol-körút 5. Ha eladó könyve van, hívja fel az 52-79 távbeszélő számot, ahol a legmagasabb árat fizetik érte. (5291)

3-ÉVES, fekete, herélt dog olcsón eladó, valamint egy kisebb s egy nagyobb jó házőrző kutya átadó. Timișoara I., Regina Maria-körút 10, falatozó. (5254)

ELSŐRENDŰ kivitelű pénzszelekrény (kassza) eladó, Timișoara III., Bisericii-tér 4/a, I. emelet. (5256)

BEFŐZÉSRE és iznek való remes barack 80 lejés áron előjegyezhető. Timișoara II., Balas-u. 14. (5257)

KERESEK Lanz-tractorhoz és új cséplőszelekrényhez gépész a cséplési időnyre. Timișoara II., Kimmel-u. 11. (5258)

ELADÓ kitűnő állapotban lévő, korszerű, tömör, paliszander ebédő, korszerű hálószoba, fehér konyhaberendezés és különféle tárgy. Timișoara IV., I. Vacarescu-u. 19. (5259)

50-ÉVEN felüli bejárónót azonnal felfogadnak. Timișoara III., Gen. Moșoiu-u. 12, 6. ajtó. (5260)

MŰVELTEBB fiut felfogadnak műszerész-tanoncnak. Cim: Móczár irógépes. Timișoara I., Bratianu-tér 3. (5268)

KÜLÖNBEJÁRATU, választékosan butorozott utcai szoba a III. kerületben, a Metianu utcában kiadó egy személynek. Ajánlatokat „Ágynemű nélkül” jelígre a timișoari kiadóhivatalba kérek. (5270)

VILÁGOS fél-hálószoba, betéttel és divatos női lakktáska jutányosan eladó. Cim a timișoari kiadóhivatalban. (5271)

REDŐNYÖS, világoskék gyermekkocsi kifogástalan állapotban lévő, valamint krém-színű, eladó. Ugyanott kapható babakocsi is. Timișoara II., Matasarilor-u. 36. (5272)

ELADÓ nagyon jó állapotban lévő gyermek-sportkocsi. Timișoara I., Take Ionescu-körút 79, I. em., 12. (5273)

ELADÓ többféle kínai ezüst-tárgy, 2 gyönyörű, filés, nem csereszén uj, tuszor stor. 2 uj, nagy, jöminősegű „Vulkan”-koffer, 1 valódi bőrkofer 3-égső bronz-lámpa, álló bronz-lámpa, barokk, régi művű álló óra. Megtekinthetők 12-ig. Timișoara IV., I. Ghica-u. 13, 4. ajtó. (5275)